

**UCHWAŁA NR LIV/375/2024
RADY POWIATU SZTUMSKIEGO**

z dnia 23 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego program psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028”

Na podstawie art. 12 pkt. 8a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024r., poz. 107 z późn. zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021r. poz. 1249 ze zm.) Rada Powiatu Sztumskiego uchwala, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się „Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Sztumskiego.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Sztumskiego

Dariusz Browarczyk

Załącznik do
Uchwały Nr LIV/375/2024
Rady Powiatu Sztumskiego
z dnia 23 lutego 2024 roku

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB
STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
na lata 2024-2028**

Sztum 2024

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	3
II. Adresaci programu.....	4
III. Cel programu	4
IV. Promocja programu.....	5
V. Rekrutacja do programu.....	5
VI. Zasady uczestnictwa w programie	5
VII. Realizacja programu	6
1. Realizator programu:	6
2. Partnerzy programu	6
3. Czas i miejsce realizacji.....	6
4. Sposób realizacji programu	7
5. Metody i formy realizacji programu:.....	8
6. Założenia merytoryczne.....	8
7. Osoby prowadzące program	9
8. Dokumentacja programu	9
VIII. Zakładane rezultaty	10
IX. Monitoring i Ewaluacja	10
X. Sposób i częstotliwość prowadzenia sprawozdawczości.....	11
XI. Źródło finansowania programu.....	11

Wstęp

W celu zwiększenia skuteczności oraz utrwalenia pozytywnych zmian, które nastąpiły u osób będących uczestnikami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, zasadne jest kontynuowanie z nimi zajęć terapeutycznych, poprzez realizację „Powiatowego programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028”, zwanego dalej „Programem”.

Opracowanie i realizacja Programu jest założeniem „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej w powiecie sztumskim na lata 2024-2030, stanowi także uzupełnienie do „Powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028”.

Mając powyższe na uwadze, jak i również realizując założenia wskazane w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, zasadnym było opracowanie niniejszego programu.

I. Podstawa prawna

Podstawę prawną do opracowania Programu stanowi:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

Niniejszy program, jest również spójny z następującymi programami:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
- Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej w powiecie sztumskim na lata 2024-2028.
- Powiatowym programem korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028.

Inne:

- Rekomendacje Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dla podmiotów prowadzących program psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

II. Adresaci programu

1. Program psychologiczno-terapeutyczny jest adresowany do pełnoletnich osób (zarówno mężczyzn jak i kobiet) stosujących przemoc domową, które:
  - ukończyły program korekcyjno-edukacyjny,
  - zgłaszają się samodzielnie, bądź są kierowane przez instytucje i podmioty,
  - nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym, ale prezentują dużą świadomość i motywację do pracy nad poprawą relacji rodzinnych.
2. Uczestnikami programu nie mogą być:
  - osoby z zaburzeniami osobowości,
  - osoby z zaburzeniami psychicznymi,
  - osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, które nie przeszły lub nie podjęły terapii uzależnień.

III. Cel programu

1. **Głównym celem** niniejszego programu jest zmiana zachowań i postaw u osób stosujących przemoc domową oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.
2. **Cele szczegółowe programu to:**
  - a. wzbudzanie u sprawcy przemocy domowej motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
  - b. zdobycie lub poszerzenie przez sprawcę przemocy wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
  - c. nabycie przez sprawcę przemocy domowej umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
  - d. nabycie i kształtowanie u sprawcy przemocy umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
  - e. poszerzanie u sprawcy przemocy samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
  - f. nabycie i doskonalenie przez sprawcę przemocy umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
  - g. rozwój u sprawcy przemocy umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
  - h. pogłębianie przez sprawcę przemocy wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
  - i. odkrywanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;

- j. wzmacnianie przez sprawcę przemocy postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

IV. Promocja programu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie będzie informowało o uruchomieniu naboru uczestników do niniejszego programu poprzez:

- ogłoszenie o realizacji programu na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa Powiatowego w Sztumie,
- poinformowanie partnerów programu o wdrożeniu programu.

V. Rekrutacja do programu

1. Rekrutacja uczestników do niniejszego programu, prowadzona będzie we współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zwanymi dalej partnerami.
2. Do uczestnictwa w programie, można zgłaszać się również dobrowolnie lub być skierowanym przez inne podmioty lub instytucje.
3. Przyjęcie do programu poprzedzone będzie rekrutacją oraz spotkaniem kwalifikacyjnym.
4. Program swoim zasięgiem obejmował będzie w pierwszej kolejności osoby z terenu powiatu sztumskiego.

VI. Zasady uczestnictwa w programie

1. Osoby biorące udział w programie, na czas uczestnictwa w nim powinni zobowiązać się do przestrzegania następujących zasad tj.:
  - a. zadeklarować swój udział w programie i uczestnictwo w zajęciach poprzez podpisanie kontraktu,
  - b. informować o planowanych nieobecnościach,
  - c. nie stosować przemocy w kontaktach z członkami rodziny i innymi osobami,
  - d. poszanować zasady współżycia społecznego,
  - e. zobowiązać się do powstrzymywania się od spożywania alkoholu oraz zażywania środków psychoaktywnych,
  - f. wyrazić zgodę na badanie ewaluacyjne na zakończenie programu i badania monitorujące w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu przez 3 lata.
2. Niedostosowanie się do powyższych zasad, w tym brak wcześniejszej informacji o nieobecnościach, może skutkować wyłączeniem uczestnika z uczestnictwa w programie.
3. Za uczestnika programu uznaje się wyłącznie osobę, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt i rozpocznie spotkania programowe.
4. Podstawową regułą uczestnictwa w programie jest dobrowolność.

VII. Realizacja programu

1. Realizator programu:

- Realizatorem programu jest Powiat Sztumski. Zadania z powyższego zakresu w imieniu Powiatu wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.
- Działania związane z realizacją programu:
  - rekrutacja uczestników,
  - nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami i zakładanymi rezultatami,
  - obsługa finansowa programu,
  - monitoring programu,
  - współpraca z partnerami w zakresie realizacji programu.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie może zlecić przeprowadzenie niniejszego programu podmiotowi zewnętrznemu, posiadającemu odpowiednie uprawnienia oraz kwalifikacje.
- Specjaliści prowadzący program muszą spełniać wymogi kwalifikacyjne, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.

2. Partnerzy programu

Program realizowany będzie we współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, tj.:

- ośrodkami pomocy społecznej,
- zespołami interdyscyplinarnymi,
- kuratorami zawodowymi,
- Komendą Powiatową Policji w Sztumie,
- Sądem Rejonowym w Kwidzynie,
- Prokuraturą Rejonową w Kwidzynie,
- organizacjami pozarządowymi.

3. Czas i miejsce realizacji

- Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową realizowany będzie w latach 2024-2028.
- W ciągu roku kalendarzowego zakłada się przeprowadzenie jednej edycji programu, a realizacja programu uzależniona będzie w głównej mierze od przyznanych przez Wojewodę Pomorskiego środków finansowych z budżetu państwa.
- Zakłada się, że zajęcia dla uczestników programu będą odbywać się w siedzibie PCPR w Sztumie tj. pod następującym adresem: os. Sierakowskich 15, 82-400 Sztum w pomieszczeniu dostosowanym do prowadzenia zajęć grupowych i odpowiednio wyposażone.

- Ostateczną decyzję o realizacji programu w danym roku kalendarzowym podejmować będzie każdorazowo Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.
- Program może być realizowany w miejscu, w którym udziela się wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, pod warunkiem jednak, że w pierwszej kolejności zapewnione zostanie bezpieczeństwo osobom doznającym przemocy domowej (między innymi możliwość swobodnego opuszczenia lokalu, bez styczności z osobami stosującymi przemoc).

4. Sposób realizacji programu

- Realizacja programu odbywać się będzie w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączenia nowych osób w trakcie realizacji edycji.
- Program psychologiczno-terapeutyczny będzie realizowany w formie spotkań indywidualnych oraz grupowych, mogą być one naprzemienne, zapewniając w jak największym stopniu zindywidualizowanie oddziaływań do potrzeb osób stosujących przemoc domową.
- Liczba osób biorąca udział w programie będzie wynosiła od 3 do 10 osób.
- Cykl zajęć będzie obejmować ogółem od 10 do 30 godzin, w tym minimum 20 godzin zajęć grupowych i przynajmniej 2 godziny zajęć indywidualnych dla każdego uczestnika.
- W celu uznania że osoba ukończyła program, wymagane jest uczestnictwo w co najmniej 75% godzin różnych oddziaływań (indywidualnych i grupowych).
- Zajęcia prowadzone będą przede wszystkim w formie stacjonarnej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie programu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.
- Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Możliwe są kilkudniowe odstępowstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.
- Zajęcia grupowe powinny być prowadzone przez dwie osoby, najlepiej kobietę i mężczyznę.
- Tematyka spotkań grupowych musi być zgodna ze standardem prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Standardy, o których mowa wyżej zostały wskazane w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

- Udział w spotkaniach potwierdzany będzie na listach obecności.
- Zaświadczenie dotyczące zgłoszenia się oraz ukończenia programu, uczestnicy otrzymają zgodnie z wzorem, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.
- Uczestnictwo w programie jest bezpłatne.

5. Metody i formy realizacji programu:

- a) Oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne powinny być realizowane w szczególności poprzez:
- trening umiejętności społecznych,
  - trening asertywności,
  - trening zastępowania agresji,
  - elementy Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach.
- b) Formy realizacji programu:
- rozmowa terapeutyczna,
  - mini wykład,
  - ćwiczenia indywidualne i grupowe umożliwiające zmianę wzorców zachowań,
  - praca analityczna w ramach zajęć indywidualnych,
  - zadania domowe (analiza zagadnień realizowanych na zajęciach).

6. Założenia merytoryczne

- integracja, budowanie poczucia bezpieczeństwa w grupie,
- komunikacja w relacji rodzinnej,
- style komunikacji oraz nabycie umiejętności komunikacji wśród członków rodziny,
- emocje w życiu rodzinnym i umiejętność ich wyrażania bez agresji,
- wytyczenie nowych obszarów właściwych relacji w związku i rodzinie – własne pomysły i możliwości ich realizacji,
- edukacja w obszarze dotyczącym zjawiska przemocy domowej,
- poznawanie siebie w kontaktach interpersonalnych w kontekście osobistych zasobów i blokad,
- możliwość poprawy relacji w związku i budowanie nowych, właściwych relacji,
- problemy osobiste wyniesione ze środowiska biologicznego, jako możliwość zmiany obrazu siebie,
- pracy nad sobą.

7. Osoby prowadzące program

- zgodnie z § 5 ust. 1 w/w Rozporządzenia z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, program prowadzony jest przez osoby:
  - posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
  - posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
  - będące terapeutami lub psychoterapeutami.
- ust. 2:
  - osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
- ust. 3:
  - programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

8. Dokumentacja programu

a. dokumentacja rekomendowana przez Pomorski Urząd Wojewódzki:

- plan zawierający terminy i czas poszczególnych spotkań oraz poruszaną na nich tematykę,
- listy obecności zawierająca daty wraz z własnoręcznymi podpisami uczestników oraz prowadzących,
- karty ze sformułowaną diagnozą (wstępną, pogłębioną),
- zgoda uczestnika na kontakt z partnerami i instytucjami,
- notatki, protokoły lub inne dokumenty potwierdzające monitoring (w tym ustalenia poczynione z krewnymi uczestnika programu),
- dokument z wnioskami po dokonanej ewaluacji programu,

b. pozostała dokumentacja:

- pisemne skierowanie przez instytucję lub pisemna prośba potencjalnego uczestnika o możliwość uczestnictwa w programie,
- zgoda na przetwarzanie danych osobowych RODO,
- kontrakt, który określa zasady uczestnictwa w programie,
- korespondencja z urzędami i uczestnikami,
- zaświadczenie potwierdzające zgłoszenie się oraz ukończenie programu,
- inne dokumenty potwierdzające prowadzenie działań w ramach programu.

VIII. Zakładane rezultaty

Zakłada się, że realizowany program psychologiczno-terapeutyczny przyczyni się do utrwalenia pozytywnych zmiany zachowań, u osób stosujących przemoc, ponadto przyczyni się również do podtrzymania zmiany zachowań i postaw u osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, co w rezultacie może przyczynić się do zatrzymania przemocy domowej.

Przewidywane efekty realizacji programu:

- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie,
- uświadomienie odpowiedzialności za zachowania wobec krzywdzonych,
- wzrost kompetencji w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie,
- wzrost umiejętności w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych w sytuacji wystąpienia konfliktów.

IX. Monitoring i Ewaluacja

1. Przebieg i efekty programu, objęte są badaniami monitorującymi w trakcie trwania programu oraz po jego zakończeniu przez okres 3 lat.
2. W trakcie trwania programu, monitoring zachowań uczestników będzie realizowany przez osobę prowadzącą program.
3. Po zakończeniu programu, monitoring przeprowadzać będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie przy współpracy partnerami programu oraz rodziną uczestnika, jeden raz w roku.
4. Na ostatnim spotkaniu dokonywane będzie podsumowanie uczestnictwa w programie i wypełnienie ankiety ewaluacyjnej.
5. Metody ewaluacji i monitoringu:
  - ankieta,
  - obserwacja,
  - rozmowa,
  - wywiad swobodny nieustrukturyzowany.
6. Ewaluacja programu będzie polegać na zbieraniu następujących danych:
  - liczby edycji programu zrealizowanych w danym roku kalendarzowym,
  - liczba osób, które zgłosiły się oraz zostały zgłoszone do udziału w programie,
  - liczby osób, które przystąpiły do programu,
  - liczby osób, które ukończyły program,
  - liczby osób, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań przemocowych.

X. Sposób i częstotliwość prowadzenia sprawozdawczości

1. Podmiot odpowiedzialny za sprawozdawczość:
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.
2. Termin sporządzania i termin przedłożenia organowi nadzorującemu oraz organ nadzorujący:
  - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie będzie przedkładał Zarządowi oraz Radzie Powiatu Sztumskiego roczne sprawozdanie z realizacji programu, które będzie stanowiło integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

XI. Źródło finansowania programu

Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej środki finansowe na realizację programu zapewnia budżet państwa.

Realizacja programu, uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu w formie dotacji z budżetu państwa.

Zakłada się również możliwość finansowania ze środków własnych powiatu oraz ze środków zewnętrznych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizując założenia, które zostały wskazane w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie opracowało Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.